

OBVESTILA GLAVNEGA ODBORA SVIZ

SVIZ kategorično nasprotuje noveli ZOFVI, ki vodi v politizacijo slovenskih šol in vrtcev

Koalijski poslanci in poslanke so v Državni zbor RS vložili novelo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), ki radikalno spreminja koncept sestave svetov šol, vrtcev in dijaških domov, posega v vodenje evidenc in dopušča vzpostavitev dodeljevanja strokovnih nazivov pomočnikom vzgojitelja.

Poslanke in poslanci vladajoče koalicije želijo (ob podpori nekaterih združenj občin) spremeniti sestavo svetov zavodov vzgojno-izobraževalnih institucij tako, da bi dali ustanovitelju, torej občinam in državi, v svetu pet mest od skupno enajstih, hkrati pa zmanjšujejo število zaposlenih z zdajšnjih petih predstavnikov na tri. Nobenega dvoma ni, da bistveno povečanje članov in članic sveta zavoda, ki jih imenuje politika – naj bo ta lokalna ali državna –, pomeni politizacijo v delovanju šol in vrtcev, ki bo v ospredju ob vsakokratnem imenovanju ravnateljic in ravnateljev. Šole in vrtci bodo postali bojišče političnih strank pri imenovanju ravnateljic in ravnateljev, pri čemer bo najpomembnejša lastnost kandidata, da bo prepoznan za »našega,« medtem ko bodo strokovno znanje, sposobnost organiziranja in ostale kompetence drugotnega pomena. Navedeno pa ne vodi drugam kot v poslabšanje kakovosti našega vzgojno-izobraževalnega sistema. Koncept sestave svetov zavodov, kakršen je trenutno, je zagotavljal »stabilno vodenje vrtcev in šol in ni le pomembno prispeval k spodbudnim dosežkom našega sistema vzgoje in izobraževanja, ki primerjajo dosežke edukacije (Pisa, Timss, Pirls), ampak tudi k relativno uspešnemu upravljanju z zelo zahtevno situacijo covid-19 v času ne posebej domišljenega zapiranja šol in vrtcev v Sloveniji«, so te dni [v javnem pismu](#) izpostavili strokovnjaki in strokovnjakinje za preučevanje in delovanje družbenega podsistema vzgoje in izobraževanja, s prvopodpisanim dr. Slavkom Gabrom.

V SVIZ smo prepričani, da slabše in škodljivejše rešitve, kot je predlagana politizacija vrtcev in šol, ne bi bilo mogoče izbrati, zato bomo storili vse, kar je v naši moči, da omenjeni predlog ne bo sprejet. Iz predloga hkrati izhaja tudi popolno nezaupanje v slovensko učiteljstvo, in to kljub vsej kakovosti in uspehom, ki jih je izkazalo naše javno izobraževanje. V skladu z zapisanim Izvršilni odbor SVIZ poziva vse svoje članice in člane, ostale zaposlene v dejavnostih sindikata, starše, dijake ter vse druge državljanke in državljane, da izrazijo nasprotovanje poskusu »po oblastnem urejanju enega od zadnjih področij, ki je ubežalo posegom politike v strokovno delo«. Če bi bila predstavljena novela zakona vseeno sprejeta, bo izvršilni odbor predlagal Glavnemu odboru SVIZ odločanje o vložitvi zahteve za razpis naknadnega zakonodajnega referendumu o zakonu.

Zamisel o nazivih za pomočnika vzgojitelja predšolskih otrok, ki jo prav tako vsebuje novela ZOFVI, je bila že decembra 2018 zapisana v stavkovni sporazum med Vlado RS in SVIZ in jo v

sindikatu pozdravljamo, a ob tem opozarjamo, da predlog ne določa višjih plač. Stališče SVIZ je, da je ne glede na to treba izhodiščni plačni razred pomočnika vzgojitelja dvigniti, saj z obstoječim ne dosega niti minimalne plače.

V tokratni noveli ZOFVI tudi ni predviden četrti strokovni naziv, ki je prav tako zapisan v omenjenem stavkovnem sporazumu, zato bo SVIZ zahteval, da se to določbo vključi v novelo zakona.

SVIZ ob podpori zakonu o raziskovalni dejavnosti pozval k njegovemu sprejemu

Na septembrski seji Državnega zbora so poslanke in poslanci opravili prvo obravnavo predloga zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti, o zakonu pa je potekal tudi posvet v Državnem svetu. SVIZ – edini reprezentativni sindikat za področje raziskovalne dejavnosti – je v luči obeh dogodkov poslanke in poslance ter udeležene na posvetu opozoril na pomen zakona in jih pozval k sprejetju le-tega.

Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti omogoča postopno povečevanje javnih sredstev za raziskave in razvoj do višine enega odstotka BDP, blaži nihanja pri financiranju in hkrati zagotavlja nujno potrebno stabilnost financiranja znanosti na univerzah in raziskovalnih inštitutih. Zakon smo usklajevali številni deležniki (sindikat, raziskovalci, vodstva inštitutov in univerz, svet za znanost, Koordinacija samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije, predstavniki Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS, predstavniki gospodarstva) in navkljub zahtevnosti vsebine se nam je o le-tej uspelo uskladiti, saj nas je vodilo zavedanje, da »lovimo zadnji vlak« za boljšo prihodnost, mednarodno konkurenčnost in odličnost slovenske znanosti.

Stališče KSJS do »obveznega« cepljenja

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS), katere član je tudi SVIZ, je zavrnila zadnji vladni odlok, ki zaposlenim v organih državne uprave nalaga obveznost izpolnjevanja pogoja prebolevnosti oziroma cepljenja (PC). KSJS je izpostavila in opozorila, da je Ustavno sodišče že večkrat ugotovilo, da vladno omejevanje človekovih pravic z odloki ni v skladu z ustavo in da je poseg v človekove pravice mogoč le z zakonom. Cilj vsake dobronamerne oblasti bi po mnenju KSJS moral biti čim bolj učinkovita zamejitev širjenja virusa in zaščita najranljivejših družbenih skupin. Razširjenost virusa oziroma okuženost ljudi pa se lahko ugotavlja edino s testiranjem, zato je močno vprašljivo in nejasno, zakaj vlada za zaposlene v organih državne uprave ukinja edino metodo za ugotavljanje okuženosti. Po oceni KSJS bi morale biti testiranje široko dostopno in brezplačno. Dodatno nenavadno pri vsem skupaj pa je še – in Vlada RS tega ni z ničemer pojasnila –, zakaj so tisti, ki morajo izpolnjevati pogoj prebolevnosti ali cepljenja, prav državna uprava in njeni zaposleni. Sporočilo KSJS o opisani problematiki si v celoti lahko preberete [na tej povezavi](#).

Ubranili pravico sodelovanja sindikalnih zaupnikov na sejah sveta zavoda

Zaradi onemogočanja sodelovanja sindikalnega zaupnika na sejah sveta zavoda SNG Opera in balet Ljubljana, na katerih so bile obravnavne kandidature za ravnatelje, je SVIZ na delovnem sodišču v Ljubljani zoper delodajalca vložil tožbo (začel kolektivni delovni spor z vložitvijo t. i. predloga) in sodni spor tudi dobil. Konkretno je šlo za to, da je predsednik sveta zavoda za eno izmed sej sindikalnemu zaupniku dejal, da ga bo 'vrgel ven', zato se zaupnik seje sploh ni udeležil (ob zaupnikovi neudeležbi Vrhovno sodišče tega ni štelo za kršitev 3. odstavka 4. člena Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=KOLP7> oziroma njene razlage iz leta 2010: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2010-01-0926?sop=2010-01-0926>).

Sindikalni zaupnik je bil naslednjič na seji navzoč, a ga je svet zavoda z glasovanjem nato z le-te izločil, ko je bila na dnevnem redu točka obravnave kandidatov za ravnatelja. To je Vrhovno sodišče RS štelo za kršitev KPKD oziroma že omenjene razlage le-te.

Direktor, pooblaščen delavci in strokovne službe morajo sindikatu obvezno posredovati vse gradivo za seje ter sindikalnim predstavnikom omogočati sodelovanje na sejah, in sicer je s KPKD zagotovljeno t. i. pasivno sodelovanje, kar pomeni (zgolj) pravico prisotnosti na vseh sejah organov javnega zavoda. Aktivno sodelovanje, ki vključuje tudi pravico do razprave oziroma dajanja mnenj, pripomb in pojasnil, pa je s KPKD zagotovljeno, kadar:

- svet zavoda daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnem načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje in
- ko odloča o pritožbah delavcev, ki se nanašajo na pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz delovnega razmerja.

Seveda lahko na ravni posameznega zavoda dogovorite tudi za sindikat ugodnejše pogoje delovanja, kot jih že določajo zakoni in kolektivne pogodbe. Če delodajalec posega oziroma bi posegal v pravice sindikalnega zaupnika do sodelovanja na sejah sveta zavoda (oz. organov javnega zavoda), ga na omenjeno sodbo Vrhovnega sodišča RS (nosi opravilno številko VIII Ips 1/2021) opozorite ali se, če to ne bi zadoščalo oziroma učinkovalo, v zvezi s problematiko obrnite na pravno službo SVIZ.

Razpisa štipendij in subvencij sta še aktivna

Članice in člane sindikata obveščamo, da sta še odprta SVIZ-ova razpisa za štipendije in subvencije, in sicer razpis dvanajstih štipendij (šestih štipendij za srednješolsko in šestih za visokošolsko izobraževanje; do 30. septembra 2021) ter razpis nepovratnih sredstev za subvencioniranje izobraževanja članic in članov, ki se izobražujejo v zvezi s svojim delom (do 16. oktobra 2021). Vse podrobnosti razpisov se nahajajo [na tej strani – klik!](#)

Dvodnevni izobraževalni seminarji za sindikalne zaupnice in zaupnike

V SVIZ-u smo za to jesen predvideli niz izobraževalnih seminarjev za sindikalne zaupnice in zaupnike sindikata in zaenkrat nam je že uspelo uspešno izpeljati [seminar za visoko šolstvo in raziskovalno dejavnost](#), ki je potekal 13. in 14. septembra 2021, pred vrati pa je še dogodek za zaupnike v osnovnih šolah in zavodih za otroke s posebnimi potrebami (27. in 28. 9., Portorož). Ob spoštovanju vseh zahtevanih varnostno-zdravstvenih ukrepov in če nam bodo takrat veljavne morebitne dodatne omejitve to dopuščale, nameravamo izpeljati še seminarje za zaupnike v kulturnih organizacijah (11. in 12. 10., Celje), za predšolsko vzgojo (18. in 19. 10., Zreče), za osnovne, glasbene šole ter zavode za izobraževanje odraslih (15. in 16. 11., Portorož) in za srednje, višje šole in dijaške domove (29. in 30. 11., Portorož). Sindikalni zaupnice in zaupniki boste vabila in vse ostale pomembne informacije v povezavi z izobraževanju prejeli pravočasno.

5. oktober, svetovni dan učiteljev

Ob letošnjem prazniku izobraževalk in izobraževalcev bomo v SVIZ javnost in odločevalce opozorili na nesprejemljivost vstopanja politike v šolski prostor preko načrtovanih sprememb v sestavi svetov zavodov in spremembe krovnega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Izpostavili bomo tudi podcenjujoč odnos Vlade RS do slovenskega učiteljstva, saj nam ni pripravljena prisluhni niti se z nami kot kvalificiranim socialnim partnerjem ni pripravljena spoštljivo pogovarjati, kaj šele dogovarjati. Razpravi o tej problematiki bo namenjen tudi del seje Glavnega odbora SVIZ, ki bo izpeljana prav na svetovni dan učiteljev, torej 5. oktobra 2021.

S spoštovanjem,

Branimir Štrukelj,
glavni tajnik SVIZ